

ՄՈՊԱՍԱՆ, ԳԻ ԴԸ. — ԳԻԻՂԱԿԱՆ ԱՂՔԱՏՆ, Թարգ. օր. Մ. Մալումեանցի
ԱՌԻԷՐԲԱՍ-ից. — ԳԻԻՂԱԿԱՆ ԶՈՒԹԱԿԱԶԱՐ, Թարգմանութիւն օրիորդ.
Ն. Ս.: — Հրատարակութիւն ժողովրդական ընթերցանութեան հա-
մար: Երկուսը միասին մի գրքովկում, 31 երես, տառ. № 12, Թիֆլիս
1891 թ., տպ. Նազարեանցի, գինն է 5 կ :

Այս երկու փոքրիկ պատմութիւն-
ների բովանդակութիւնը հետեւեալն
է. Առաջինի հերոսն է մի մուրաց-
կան, որ ոչ մի ընտանեկան կրթու-
թեան չի ենթարկւել, մանկութեան
և պատանեկական հասակներում ոչ մի
բան չի ուսումնասիրել, գործն աւելացրու և
ալն դժբաղդութիւնը, որ, կառքն
անցնելով վերալից, երկու ոտն էլ ջարդ
ու փշուր է արել. Հաւանական է,
որ աղջ անհատը պէտք է դիմէր մու-
րացկանութեան, քանի որ նա իւր
հացն անկարող էր ալ կերպ հա-
թալթել. Ընթերցողի վերաջ տխուր
տպաւորութիւն է թողնում նաեւ ալն
դէպքը. որ հասարակութիւնը մեր-
ժում է նրան օգնելու և աղջ մու-
րացկանը ստիպւած է լինում դիմել
գողութեան, որի մէջ նա բռնուում
է. Գողութեան պատճառով նորան
նստացնում են բանտի մէջ, ուր և
նա վախճանուում է:

Երկրորդ պատմութեան մէջ դուրս
է բերւած մի աղքատ ջութակահար,
որը մտնում է մի գիւղ, ուր կարո-
ղանում է նա իւր հացը հալթալթել
և վերջը պսակւում է ալն պանդոկի
տիկնոջ հետ, որտեղ նա միշտ ջու-
թակ է ածում. Նա հաստատուում է
ալն գիւղի մէջ, հող է ձեռք բերում,
իւր աղջ սեպհականութիւնն էլ ըն-
ծալում է վերջը հասարակութեան,

որ գիւղական դպրոցը չինւի դորա
վերալ:

Այս երկու պատմութիւններն ի-
րար կատարեալ հակապատկերներն
են ներկայացնում. ախտեղ կեանքն
իւր սոսկալի և անախորժ կողմերով,
ալնտեղ կեանքն իւր արժանի կող-
մերով, որոնք ապացուցում են, որ
կեանքի բարի և վատթար լինելն
պայմանաւոր բաներ են, որ մարդս
անբախտ չէ ծնւում, ալ նա կարող
է բախտաւոր լինել, եթէ նա ալ
պայմանների ներքոյ ծնւէր և ալրէր.
Ահա կեանքի այս երկու կողմերը
միասին նկարագրւած՝ կարող են մեծ
կրթիչ ազդեցութիւն ունենալ ժողո-
վրդի վերալ. Երկու պատմութիւնների
իմաստն է մի մեծ դադափար՝ ալն է աչ-
խատանք. Աչխատանքն է բարոյակա-
նութեան և բախտաւոր կեանքի. Նշա-
նաւոր չարժաւորութներից մէկը. Լիթէ
մուրացկանը իմանար մի որ և իցէ ար-
հեստ և աղջ վերջինը սիրէր՝ նա ոչ մի
ժամանակ չէր ընտրիլ աղքատագարնը
և անբարոյական միջոցի չէր գիմիլ.
Իսկ եթէ ջութակահարն ջութակ ա-
ծել չ'իմանար, գուցէ նա իւր հացը
հալթհալթել չը կարողանար, գիւղի
սիրելին չը դառնար և վերջապէս
դիմէր անբարոյական միջոցների՝ ապ-
րուստ ճարելու համար. Այստեղ ես
ակամալ չիշում եմ Անահիտի հիմնա-

կտն գաղափարը, ասն է արեւստի նշանակութիւնը:

Եթէ մի գիրք նշանակած է ժողովրդական ընթերցանութեան համար, բաւական չէ, որ նորա բովանդակութիւնը լինի պարզ և հասկանալի, պարունակէ իւր մէջ մի բարձր գաղափար, ալ նաև կարևոր է, որ չի նի մաքուր և պարզ լեզուով գրւած:

Ահաւասիկ ալս երկու թարգմանութիւններն էլ համապատասխանում են երկրորդ պահանջին: Մենք

ուրախութեամբ պէտք է շնչտենք, որ լեզուն բաւականին մշակւած, սահուն, պարզ է՝ հակառակ շատերի թարգմանութիւնների: Մեզ համար շատ ուրախալի է և ասն հանգամանքը, որ ալս թարգմանութիւններն արեւ նն հալ օրիորդներ: Յանկալի կը լինէր, որ իգական սեռը աւելի եռանդով մասնակցէր մեր աղքատ գրականութեանը:

Իար.

ՍՊԻՐԻ, ԵՍՂԱՆԱ.—«ՎԱՐԴ-ՐԵՍԻՒՆ»: Թարգմանութիւն գերմաներէնից Ի. Յ. Հրատարակութիւն ԹԻՖ. Ընկ. Հայերէն գրքերի հրատարակութեան, № 29, Թիֆլիս, 1891 թ. 42 էրես. գինն է 10 կ.:

Եօհաննա Սպիրիի ալս փոքրիկ պատմութեան գլխաւոր հերոսունին է մի փոքրիկ աղջիկ, որին ամբողջ գիւղն անւանում էր Վարդ Բեսլի, որովհետեւ նա շատ սիրում էր վարդը: Այդ աղջիկն որը լինելով, գտնւում էր իւր մօրեղբոր մօտ. սակայն ալդ վերջինը միծ ուշադրութիւն չէր դարձնում փոքրիկի կրթութեան վերալ, ըստ որում նա իւր կնոջ մահից լետով թէ րարուպէս և թէ նիւթապէս քալքաւած էր. առաջին՝ նա իրան նւիրել էր հարբեցողութեան, գիշեր-ցերեկ պանդոկից տուն չէր գալիս. երկրորդ՝ նորա ձեռքից պարտատէրերը պէտք է շուտով խլէին տուն և տեղ: Փոքրիկ Բեսլին չաքաթներով իւր մօրեղբոր երեսը չէր տեսնում և երբ ուսումնարանից տուն էր վերադառնում, իսկոյն շտապում էր

իւր սիրած վարդերի լետից. նա իւրաքանչիւր պարտիդի մօտով անցնելիս, խնդրում էր. «պարտիդպանից վարդ ու ալդ վերջիններն էլ համակրելով ալդ խեղճին՝ նւիրում էին մէկի տեղ տասնեակներ: Այդ վարդերն եղան վերջը որբի ապրուստի գլխաւոր միջոցը, ըստ որում նա իւր մօրեղբոր տանը ոչ մի ժամանակ հաց չէր գտնում: Ահաւասիկ մէկ օր վարդի փունջը ձեռքին բռնած անցնում էր նա մի տան մօտով, կանչում է նորան մի պառաւ կին իւր մօտ և առաջարկում է, որ նա միշտ իւր հալ մար վարդ բերէ և մի կտոր հացի հետ փոխէ. փոքրիկ Բեսլին էլ անում է, նա ալդ կտոր հացով պահում էր թէ իրան և թէ հոգսերի մէջ թաղւած մի կնոջ, որին գիւղը կանչում էր հոգսամալլ: Վերջապէս մի օր հոգ-